Analizy OSW

OŚRODEK STUDIÓW WSCHODNICH 29.08.2019 www.osw.waw.pl

Razumkow przewodniczącym parlamentu Ukrainy

Tadeusz Iwański, Krzysztof Nieczypor

29 sierpnia rozpoczęło się inauguracyjne posiedzenie Rady Najwyższej Ukrainy IX kadencji, w której większość (254 na 424 deputowanych) posiada proprezydencka partia Sługa Narodu, a 75% parlamentarzystów nie ma doświadczenia parlamentarnego. Przewodniczącym Rady Najwyższej został Dmytro Razumkow, lider partii Sługa Narodu, którego poparło 382 deputowanych ze wszystkich frakcji, oprócz Europejskiej Solidarności b. prezydenta Petra Poroszenki. W wystąpieniu programowym zapowiedział on m.in. przywrócenie społecznego zaufania do parlamentu, deoligarchizację, zniesienie immunitetu poselskiego, walkę z korupcją i przyjęcie ustawy o karaniu za nielegalne wzbogacenie. Jego pierwszym zastępcą został Rusłan Stefanczuk, także ze Sługi Narodu.

Powołanie Razumkowa na przewodniczącego Rady Najwyższej było oczekiwane. Jest on bowiem jednym z najbliższych współpracowników prezydenta Wołodymyra Zełenskiego od początku jego kariery politycznej. Odpowiadał m.in. za strategię wyborczą i wizerunek partii Sługa Narodu. Uchodzi za sprawnego organizatora, wiarygodnie wypada w mediach. Powierzenie mu stanowiska szefa parlamentu wynika nie tylko z jego zasług i lojalności, ale również z krótkiej ławki kadrowej we frakcji prezydenckiej.

Około godz. 14.30 na stronie Rady Najwyższej oficjalnie zarejestrowano dokument prezydenta, wskazujący kandydaturę Ołeksija Honczaruka na premiera. Głosowanie planowane jest jeszcze dzisiaj. Dzisiejsze głosowania w parlamencie przeciągną się do późnych godzin nocnych.

Sylwetka Dmytro Razumkowa

Dmytro Razumkow – ur. 8 października 1983 r. w Berdyczowie (obwód żytomierski), starszy syn Ołeksandra Razumkowa, doradcy i współpracownika prezydenta Leonida Kuczmy, zastępcy sekretarza Rady Bezpieczeństwa i Obrony Ukrainy w latach 1997–1999, współzałożyciela Ukraińskiego Centrum Badań Ekonomicznych i Politycznych (po jego śmierci w 1999 r. nazwane jego imieniem) oraz Natalii Kudri, aktorki filmowej i teatralnej, nadal aktywnej zawodowo (występuje w Narodowym Teatrze Akademickim Rosyjskiego Dramatu im. Łesi Ukrainki w Kijowie, do 2014 r. występowała także w rosyjskich serialach telewizyjnych). Ma przyrodniego brata Gleba, pochodzącego z drugiego małżeństwa ojca z Julią Mostową (redaktorką naczelną opiniotwórczej gazety „Dzerkało Tyżnia”, obecnie żoną znanego polityka Anatolija Hrycenki), z którym nie utrzymuje kontaktów. Żonaty, dwoje dzieci.

Ukończył międzynarodowe stosunki gospodarcze w Kijowskim Instytucie Stosunków Międzynarodowych oraz prawoznawstwo na Narodowym Uniwersytecie Państwowej Służby Podatkowej w Irpieniu. Za namową rektora Narodowego Uniwersytetu Państwowej Służby Podatkowej Petra Melnyka, aktywnie agitującego wśród studentów za Partią Regionów, **wziął udział w kampanii wyborczej ugrupowania Wiktora Janukowycza w wyborach samorządowych i parlamentarnych w 2006 r. W tym czasie Razumkow aktywnie krytykował pomarańczową rewolucję oraz prezydenta Wiktora Juszczenkę**. W 2006 r. pełnił funkcję asystenta społecznego deputowanej do ukraińskiego parlamentu Walerji Matiuchy – bliskiej współpracowniczki Ołeny Łukasz (późniejszej minister sprawiedliwości w drugim rządzie Mykoły Azarowa, oskarżonej o malwersacje finansowe i współudział w wydaniu decyzji o pacyfikacji protestów podczas tzw. Euromajdanu) oraz Dmytro Sałamatina (ministra obrony także w drugim rządzie Azarowa oskarżonego o zdradę stanu na rzecz Rosji i celowego osłabienia zdolności obronnych Ukrainy). W 2007 r. był doradcą ministra rozwoju regionalnego i budownictwa Wołodymyra Jacuby (w 2014 r. był on szefem administracji miejskiej w Sewastopolu, wspierał organizowane przez prorosyjskich separatystów demonstracje na rzecz przyłączenia Krymu do Rosji).

Po dymisji rządu Janukowycza w grudniu 2007 r. Razumkow związał się z oligarchą Serhijem Tihipką, byłym współpracownikiem i przyjacielem jego ojca. Podczas wyborów prezydenckich w 2010 r. został członkiem sztabu wyborczego Tihipki i szefem młodzieżówki jego partii Silna Ukraina (Tihipko uzyskał trzecie miejsce w wyborach, ustępując Janukowyczowi i Julii Tymoszenko). Po dołączeniu partii Tihipki do Partii Regionów i objęciu przez niego stanowiska wicepremiera i teki ministra polityki społecznej Razumkow w latach 2010–2012 był pracownikiem jego gabinetu. Po rekonstrukcji rządu w grudniu 2012 r. został doradcą szefa kirowohradzkiej administracji Andrija Nikołajenki. W 2014 r. ponownie dołączył do sztabu wyborczego Tihipki, po raz kolejny ubiegającego się o fotel prezydenta (zajął piąte miejsce). Po wyborach Razumkow razem ze współpracownikami ze sztabu wyborczego Tihipki (Wasylem Mokanem i Nelly Jakowlewą) założył firmę Ukrainian Politconsulting Group zajmującej się doradztwem politycznym (oboje z sukcesem wystartowali z listy partii Sługa Narodu w lipcowych wyborach parlamentarnych).

W 2018 r. poznał Iwana Bakanowa, przyszłego szefa sztabu wyborczego Zełenskiego, który zaprosił Razumkowa do współpracy przy kampanii wyborczej przyszłego prezydenta. W październiku 2018 r. Zełenski (jeszcze przed oficjalnym ogłoszeniem startu w wyborach) podjął decyzję o mianowaniu Razumkowa rzecznikiem sztabu wyborczego (deklarował, że pełnił tę funkcję bezpłatnie).

Zełenski w trakcie prezentacji swojego zespołu przed I turą wyborów prezydenckich przedstawił Razumkowa jako osobę odpowiedzialną za sprawy polityki wewnętrznej. Podczas kampanii wyborczej Razumkowa często występował w mediach, prezentując stanowisko i poglądy Zełenskiego, który w tym czasie stronił od kontaktów z mediami. **Pomimo znajomości języka ukraińskiego Razumkow wypowiada się głównie po rosyjsku, tłumacząc, że używanie przez niego tego języka stanowi dowód na bezpodstawność zarzutów Kremla dotyczących dyskryminowania ludności rosyjskojęzycznej na Ukrainie. Odnośnie konfliktu na wschodzie Ukrainy Razumkow uznaje Rosję za państwo agresora i postuluje zakończenie wojny wyłącznie na ukraińskich warunkach, nie precyzując jednak konkretnego stanowiska w tej sprawie.**

W maju br. został wybrany na stanowisko przewodniczącego partii Sługa Narodu i zajął pierwsze miejsce na jej liście w wyborach parlamentarnych. Brał aktywny udział w tworzeniu listy partyjnej oraz kreowaniu strategii wyborczej.

Razumkow jest sprawnym mówcą, zdolnym do przekonywania do swoich racji. Jednocześnie wygłaszane przez niego opinie często cechują się ogólnikowością i wieloznacznością. Pytany o stosunek do procesu dekomunizacji uchyla się od odpowiedzi, stwierdzając, że decyzje o zmianie nazwy miejscowości i ulic powinny być podejmowane przez lokalną społeczność na drodze referendum. Unika jasnych wypowiedzi także na inne tematy, takie jak zniesienie moratorium na sprzedaż ziemi rolnej, reforma służby zdrowia czy reforma emerytalna.

Dotychczasowy przebieg jego kariery pozwala przypuszczać, że jest osobą bez stałych poglądów, zdolną zmieniać stanowisko w zależności od uwarunkowań politycznych. Zwraca uwagę brak informacji na temat jego aktywności w czasie Euromajdanu, co najprawdopodobniej świadczy o jego biernej postawie wobec wydarzeń z przełomu 2013 i 2014. Jednocześnie w wypowiedziach z czasów współpracy z młodzieżówką Partii Regionów (2006–2010) określa się mianem „syna prorosyjskiego ojca" i przekonuje o konieczności nadania językowi rosyjskiemu statusu języka państwowego. Zaprzecza, by kiedykolwiek był członkiem młodzieżówki Partii Regionów, przyznaje się jednak do współpracy z tą formacją i agitacji na jej rzecz.

Doświadczenie polityczne Razumkowa sprawia, że jest on, obok szefa Biura Prezydenta Andrija Bohdana, jedną z najlepiej poinformowanych i wpływowych osób w otoczeniu prezydenta. Wiedza ta jest rezultatem jego pracy w roli asystenta lub doradcy polityków i urzędników państwowych. Funkcje rzecznika sztabu wyborczego w kampanii wyborczej Zełenskiego oraz szefa partii Sługa Narodu są jego pierwszymi samodzielnymi stanowiskami w życiu publicznym. Objęcie przez niego fotela przewodniczącego Rady Najwyższej Ukrainy jest zatem pierwszą tak wysoką godnością państwową w jego karierze politycznej.